

hold
Norge
rent

Årsrapport 2013

Innholdsfortegnelse

OM HOLD NORGE RENT	3
FORSØPLING OG MARIN FORSØPLING	3
ORGANISERING.....	4
PROSJEKTER OG TILTAK I 2013	4
RYDDEMANUAL.....	4
UNDERVISNINGSSOPPLEGG FOR STRANDRYDDING	5
LANSERING AV STRANDRYDDEDAGEN	6
STRANDRYDDEDAGEN.....	7
DEN INTERNASJONALE STRANDRYDDEDAGEN	8
NETTSIDER, PRESSEOPPSLAG OG SOSIALE MEDIER	9
DELTAKELSE I NORDISK SAMARBEIDSPROSJEKT	10
ØKONOMISKE NØKKELTALL I 2013	10
FREMTIDEN FOR HOLD NORGE RENT	10

Om Hold Norge rent

Hold Norge rent jobber for et søppelfritt Norge gjennom å engasjere frivillige til ryddeaksjoner gjennom holdningsskapende arbeid, kampanjer og aktiviteter. Avfall Norge har det juridiske ansvaret for Hold Norge rent, mens det er LOOP Stiftelsen for kildesortering og gjenvinning som har sekretariatsansvaret.

Forsøpling og marin forsøpling

Forsøpling er et alvorlig miljøproblem. Det er en voksende mengde herreløst avfall i det offentlige rom, og også farlig avfall på avveie er betydelig i Norge og resten av verden. Forsøpling av strender, kystlinje og havbunnen er også et voksende problem.

Plast utgjør en vesentlig del av den marine forsøplingen, og er en global utfordring. Konsekvenser av forsøplingen er alvorlig skade på dyreliv og økosystem. Den samlede mengden plast i verdenshavene er estimert til å overstige 230 millioner tonn i 2020. Hovedformålet til Hold Norge rent er å skape engasjement og holdninger og spre kunnskap om forsøpling og avfall på avveier. Hold Norge rent arbeider for å synliggjøre og øke den frivillige innsatsen, for å redusere omfanget av forsøplingsproblemet. Målet er å øke antall frivillige ryddeaksjoner som bidrar til rene friluft- og nærmiljøområder, gjennom et holdningsskapende budskap som viser betydningen oppryddingen har for miljøet. Hold Norge rent ønsker å bidra til videre kartlegging av forsøpling, forebygging og oppryddning.

Organisering

1. februar 2013 ble det ansatt kampanjeleder for Hold Norge rent etter et opphold på 6 måneder hvor organisasjonen var uten prosjektleder. Mali Hole Skogen ble ansatt i et treårig engasjement.

Styringsgruppen til Hold Norge rent bestod per 31.12.2013 av:

Nancy Strand, Avfall Norge

Morten Dåsnes, Friluftsrådernes Landsforbund

Eirik Oland, Grønt Punkt Norge

Monica Kleffelgård Hartviksen, Lofoten Avfallsselskap IKS

Marianne Holen, LOOP

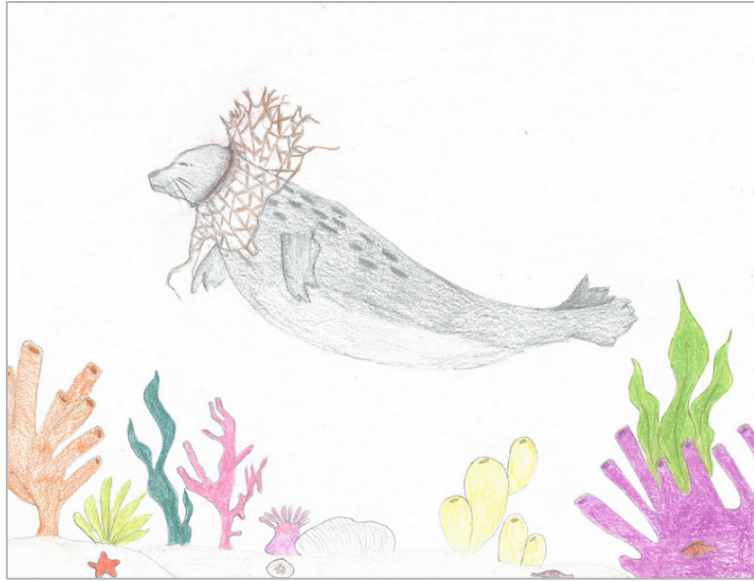
Prosjekter og tiltak i 2013

Ryddemanual

Som en del av Miljøverndepartementets initiativ til å styrke arbeidet med marin forøpling er Hold Norge rent blitt forespurt om å gjennomføre et prosjekt der erfaringer fra Strandryddedagen brukes i utviklingen av en verktøymanual. Denne manualen er ment å benyttes av engasjerte aktører i gjennomføringen av Strandryddedagen videre, og i lignende ryddekampanjer.

Rapporten, som ble ferdigstilt 26.02.2013, er todelt. Den første delen er en rapport som analyserer og oppsummerer status i arbeidet mot marin forøpling. Analysen vurderer potensialet for utvidelse av arbeidet, samtidig som den identifiserer flaskehalsen og utfordringer. I tillegg blir det foreslått tiltak som kan brukes for å utnytte potensialet og komme forbi flaskehalsene. Den andre delen av rapporten inneholder en praktisk manual for gjennomføringen av en strandryddeaksjon. Manualen ligger på Hold Norge rents nettsider.

Undervisningsopplegg for strandrydding

Undervisningsopplegget for strandrydding er utarbeidet i samarbeid med Oslofjorden friluftsråd, og er i samsvar med spesifikke kompetansemål i lærerplanene til ulike fag. Arbeidet ble igangsatt i 2012 og videreført i 2013.

Undervisningsmaterialet er delt inn i *forarbeid* på skolen, *feltarbeid* på et lokalt kystområde og *etterarbeid* på skolen. For at elevene skal få best mulig læringsutbytte er det viktig at alle tre deler gjøres.

Undervisningsopplegget er basert på den såkalte utforskende undervisningsmetoden, hvor elevene skal gjøre egne erfaringer og utvikle forståelse basert på disse. For eksempel er forslagene til forarbeid utarbeidet slik at elevene skal kunne arbeide svært utforskende og utvikle forståelse ved å gjøre egne erfaringer ("gjør det"), lese oppgaver eller spørsmål ("les det"), snakke sammen i gruppe eller i plenum ("si det") og skrive ned sine hypoteser og forslag til løsninger ("skriv det"). Her er det viktig at hver lærer selv må vurdere på forhånd hvor selvstendig eller hvor styrt elevene skal arbeide. Målet er at elevene skal øke sin kompetanse på utforskende læring og grunnleggende ferdigheter.

Elementer av utforskende læring i undervisningsopplegget:

- Konkret arbeid med materiale fra naturen

- Trening i å gjøre observasjoner
- Gjør det – si det – les det – skriv det
- Formulere spørsmål og hypoteser
- Gjøre videre undersøkelser for å verifisere eller sannsynliggjøre hypoteser
- Lytte til andres meninger og ta dem med i betraktning
- Resonere
- Formulere konklusjoner
- Stille nye spørsmål ut fra hva vi har kommet fram til.

Skoleopplegget kan lastes ned fra Hold Norge rent sine nettsider og fra Oslofjorden Friluftsråd sine nettsider.

Lansering av Strandryddedagen

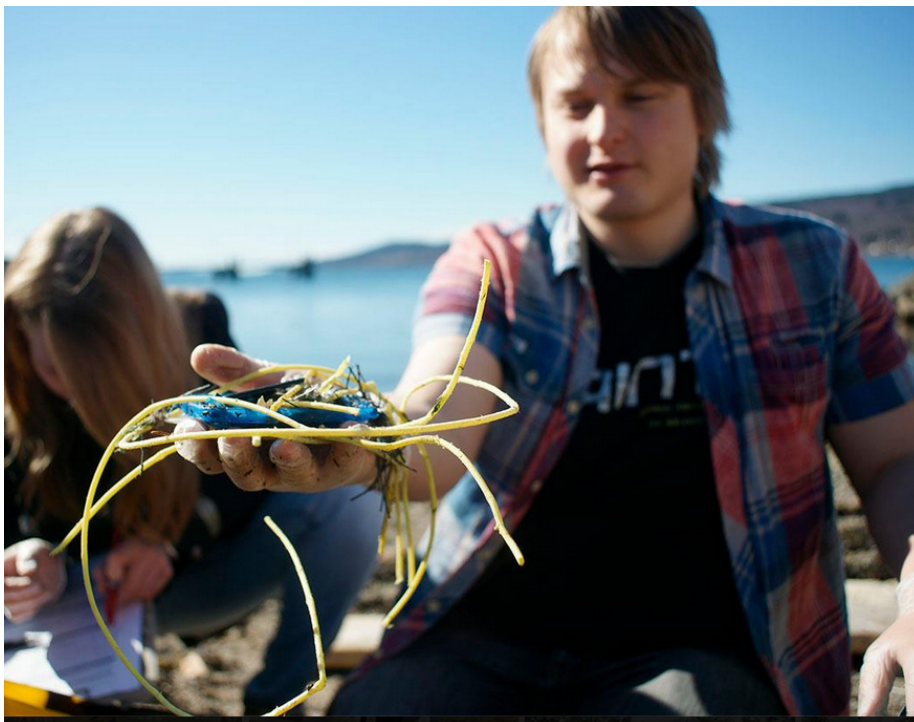
Morgenen torsdag 25. april 2013 kunne Hold Norge rent ønske velkommen til offisiell lansering av Strandryddedagen på Kadettangen utenfor Sandvika i Bærum. Lokale skoler, organisasjoner, bedrifter, samarbeidspartnere og innbyggere i Asker og Bærum møtte opp til appeller fra

- Rina Mariann Hansen, Arbeiderpartiets bystyregruppe og Finanskomiteen
- Hanna Marcussen, Miljøpartiet de grønne

- Jan Hauger, Rusken
- Rune Svensson, Oslofjorden Friluftsråd
- Henrik Lystad, Avfall Norge
- Fredrik Myhre, WWF
- Svein Finnanger, Bærum kommune.

Dykkere fra Pro-dykk viste frem hvordan havbunnen i Oslofjorden så ut før alle dro samlet ut til den svært forsøplede øya Nordre Langåra for felles strandrydding sammen med skoleelever fra Vette skole i Asker.

Strandryddedagen

Strandryddedagen er et internasjonalt miljøarrangement, her i Norge i regi av Hold Norge rent. Målet er å rydde den norske kysten for søppel, skaffe en oversikt over hva det marine søppelet består i, og å bidra til økt dokumentasjon av marin forøpling. Hold Norge rent engasjerer så mange frivillige som mulig i kampen mot marin forøpling, opplyser folk og sprer kunnskap om dette alvorlige miljøproblemet.

Strandryddedagen 2013 gikk av stabelen lørdag 27. april. I løpet av denne dagen ryddet barnefamilier, foreninger, dykkere, surfere, naturelskere, bedrifter og skoleklasser landet rundt over 200 000 søppelobjekter fra strendene. 300 kilometer strender ble ryddet, 116 tonn plast og søppel er fjernet fra norske strender, og 16 000 frivillige arbeidstimer ble lagt ned av i overkant 10 000 frivillige. Det ble med dette satt ny rydderekord, noe som viser at det er et stort engasjement i befolkningen til å gi sitt bidrag for å redusere forsøpling.

I 2013 deltok flere dykkermiljøer, båteiere og surfeforeningen enn tidligere i organisert form. Disse miljøene bidrar til å rydde søppel som ikke er tilgjengelig for de fleste av oss. I dag finnes det ingen systematisk opprydding av søppel på havbunnen i Norge. Hold Norge rent er glade for å bringe denne dimensjonen inn i Strandryddedagen.

Den internasjonale strandryddedagen

Den Internasjonale strandryddedagen ble arrangert lørdag 21. september. Flere hundretusen mennesker rydder strender over hele verden. Den Internasjonale Strandryddedagen arrangeres av Ocean Conservancy og har sin opprinnelse i Australia, hvor våren og badesesongen da er på vei.

Her i Norge er strandryddedagen i april når vi har vår her i landet. Alle aksjoner og rydderegistreringer som gjøres gjennom Hold Norge rent rapporteres inn til den internasjonale kampanjen. På den måten teller alt vi rydder i Norge med i den Internasjonale kampen for å dokumentere og rydde opp marin forsøpling.

Nettsider, presseoppslag og sosiale medier

Hold Norge rent oppgraderte sine nettsider i 2013. Det var behov for et nytt og mer moderne design enn de gamle nettsidene. De nye nettsidene ble lansert 11. april 2013. Sidene gir gode muligheter for å dele saker i sosiale medier.

Hold Norge rent har etablert seg på sosiale medier, og engasjementet ble økt i 2013. Hold Norge rent benytter disse kommunikasjonskalene aktivt for å nå sine interessenter. Vi har følgende kontoer:

- På nettsamfunnet Facebook: *Hold Norge rent* og *Strandryddedagen*
- På mikrobloggtjenesten Twitter: *Hold Norge rent*
- På bildetjenesten Instagram: *Holdnorerent*

På Facebook hadde vi 500 følgere ved inngangen av 2013, og over 3.000 ved utgangen av året. På Twitter har vi omtrent 500 følgere.

Strandryddedagen har fått stor oppmerksomhet i både nasjonale og lokale medier i løpet av sesongen. Hold Norge rents ryddeaktivitet har anslagsvis fått i overkant av 850 oppslag og således fått stor nasjonal dekning av saken. Oppslagene inkluderer NRK- TV Nyhetene, Norgesglasset, Østlandssendingen, Aftenposten, Stavanger Aftenblad, Fedrelandsvennen, Nordlys, Strandrydde podkast med Naturens Verden og mange flere lokale radiointervjuer og oppslag.

Deltakelse i nordisk samarbeidsprosjekt

Sammen med Oslofjorden Friluftsråd deltar Hold Norge rent som norske samarbeidspartnere i prosjektet "Marin nedskräpning och dess källor i Nordiska vatten - Marine Litter and its sources in Nordic waters". Prosjektet har som mål å se på kilder til marin forøpling i de nordiske landene. Prosjektet er finansiert av Nordisk ministerråd.

Økonomiske nøkkeltall i 2013

Hold Norge rent er et spleiselag. Hovedbidragsytere i 2013 var Avfall Norge og Miljøverndepartementet, samt returselskapene Grønt Punkt Norge, Syklus (Norsk Glassgjenvinning/Norsk Metallgjenvinning), Norsk Resy, Norsk Resirk, Autoretur, Batteriretur, Renas, Elretur, ERP Recycling og Elsirk. I tillegg fikk Hold Norge rent støtte fra Skagerrak Energi, RagnSells og noen mindre sponsorer.

Hold Norge rent hadde i 2013 en samlet omsetning på 1 573 994 kroner, og årsregnskapet ble gjort opp med et underskudd på 6 657 kr. Hovedkostnaden er lønn til en kampanjelederstilling, samt bistand til informasjon, Strandryddedagen samt sekretariatskostnader. En kampanjeleder på heltid er helt avgjørende for å få den nødvendige kontinuiteten i arbeidet, samt oppfølging av alle frivillige enkeltpersoner, lag og foreninger. Det sikrer også et smidigere samarbeid med kommuner og kommunale og private selskaper. I 2013 hadde Hold Norge rent en kampanjeleder på heltid fra 1. februar i 100% stilling.

Fremtiden for Hold Norge rent

Det har i 2013 og foregående år vært en prioritert oppgave å få på plass grunnfinansiering som over tid sikrer en kampanjeleder på heltid. I 2014 og fremover skal det arbeides med å finne en ny organisasjonsmodell som ivaretar det økende engasjementet omkring forøpling. Hold Norge Rent har en viktig oppgave i å samle og koordinere frivillig innsats til dette arbeidet.